

Kommunala pensionärsrådet

Datum 2018-09-14
Tid Kl. 09.00 – 11.40
Plats Kommunhuset, Kommunstyrelsesalen (KS-salen)
Justering av protokoll Justerare är ordföranden Jonas Väst samt Berit Andersson.

Närvarande

Eila Nilsson	Finska föreningen
Anders Nylin (<i>v ordf.</i>)	PRO, Pensionärernas Riksorganisation
Kjell Olofsson	PRO, Pensionärernas Riksorganisation
Berit Andersson	PRO, Pensionärernas Riksorganisation
Mirjam Sjöqvist	RPG, Riksförbundet Pensionärs Gemenskap
Berit Härdfeldt	SPRF, Svenska pensionärers Riksförbund
IngBritt Höglin	SKPF, Svenska kommunalpensionärers Riksförbund
Lage Eriksson	SPF, Sveriges pensionärsförbund
Wathier Svelander	SPF, Sveriges pensionärsförbund
Margret Bergström	SPF, Sveriges pensionärsförbund
Jonas Väst (<i>ordf.</i>)	(S) kommunstyrelsen
Åsa Ulander	(S) kommunstyrelsen
Linnéa Kjellman	(C) kommunstyrelsen (<i>från kl 09.45</i>)
Ina Lindström Skandevall	(L) kommunstyrelsen
Caroline Grafström	kommunsekreterare

Inbjudna

Karin Holmin	verksamhetschef, socialförvaltningen
Katarina Tjernblom	enhetschef, socialförvaltningen
Eva Nordberg	avdelningschef, Sundsvall Mat & Måltider
Daniel Jonsson	byggledare, stadsbyggnadskontoret

1. Mötets öppnande

Ordförande Jonas Väst öppnar mötet och hälsar alla välkomna.

2. Val av justerare

Att jämte ordförande justera protokollet väljs Berit Andersson.

3. Dagordning

Dagordningen godkänns.

4. Föregående protokoll

Läggs med godkännande till handlingarna.

5. Information från socialtjänsten

Verksamhetschef **Karin Holmin** ger en uppdatering gällande Skönsmomodellen. Finansminister Magdalena Andersson besökte Granbackens äldreboende där modellen har införts. Karin berättar att nästan hela hemtjänsten arbetar enligt modellen nu. I Njurundaområdet kommer man ha uppstart på Skottsundsbacken.

Boendeplatser – behovet av platser är fortfarande större än tillgången. Flera äldreboenden är dock på väg att byggas. I Granlunda planeras inflyttning snart. Karin informerar om att det också behövs fler växelvårdplatser för att underlätta för närstående som vårdar sjuka.

Enhetschef **Katarina Tjernblom** informerar om hur socialtjänsten arbetar med digitalisering. Hon presenterar målbilden för digitalisering 2025: Mobila arbets sätt inom verksamheten och användning av välfärdsteknik bidrar till ökad trygghet, aktivitet, delaktighet och självständighet och underlättar samverkan mellan utförare och andra intressenter. Digitala och mobila kognitiva hjälpmedel kan förbättra vardagen för brukarna och utvecklingen resulterar i en mer tillgänglig vård och omsorg, underlättar medarbetarnas arbete inom socialtjänsten samt för medborgarnas möjligheter att få information samt kunna ansöka om insatser.

Katarina berättar lite om vad som är på gång inom socialtjänsten när det gäller digitalisering:

- **Trygghetskamera** - Är till för dem som enbart har tillsyn på natten. Positivt att kunna undvika att väcka brukare. Några brukare på Tingsta äldreboende har installerat sådan. Det är såklart frivilligt och vissa har valt att installera det men inte andra. Kameran slås på under en viss tid enligt överenskommelse med brukare. Personal kan då se om allt är ok.
- **Läkemedelrobot** är en automat som portionerar ut medicin vid en viss tidpunkt. Ger påminnelse om att medicin ska tas. Medicinen är paketerad i förväg av sjukvården som distribuerar denna.
- **Terapikatt (Robotkatt)** – har provats men ännu inte fallit ut så väl.
- **E-tjänster** – gäller framförallt orosanmälningar, ekonomiskt bistånd. Inte så aktuellt för äldreomsorgen.

- **VR-teknik** har testats på äldreboenden och det blev en bra social aktivitet. Det är intressant att prova det på fler boenden i framtiden, men eftersom det är en ganska komplicerad teknik kommer utrustning inte placeras ut på boendena.
- **Surfplattor inom boenden och hemtjänsten för videosamtal, inköp** – Genom t ex videosamtal kan brukare behålla kontakt med anhöriga som finns på annan ort. Ett bra sätt att kunna hålla kontakten.
- **Automatisering av processer** – Används framförallt inom verksamheten för effektivisering av administration
- **Virtuella cykelturer** har provats i Stöde och är bra sätt att aktivera brukare.
- **Wifi på boenden.** Det är nu viktigt att få strukturer på plats. Man är överens inom kommunen hur det ska göras. De boende bör få tillgång till nätverk i gemensamma utrymmen. Servicehus först ut med tekniken kopplat till trygghetslarm.

6. Morgondagens måltider för äldre – Information från Sundsvalls Mat & Måltider

Avdelningschef **Eva Nordberg** är inbjuden för att informera om Sundsvall Mat & Måltider och prata om hur man tänker kring framtidens måltider för äldre. Eva berättar att kommunens måltidsorganisation har 86 medarbetare och det är en tjänstekatalog som styr vad som ska levereras. Verksamhetsmålet är att vara ledande inom offentlig gastronomi. Det är viktigt med personal som är kompetent, att arbeta med bra råvaror och bjuda på det lilla extra för att sätta guldkant på tillvaron för matgästerna.

Menyer planeras utifrån riktlinjer för äldre. Det betyder att menyerna är i ständig förändring. De erbjuder olika anpassningar utifrån olika behov som t ex energiberikad, konsistensanpassad, allergi samt specifika önskemål. Riksbud har gjort kundundersökning under 2018 där man ställt frågor kring maten och de flesta är relativt nöjda. Även kommunens måltidsstrateg har under sommaren intervjuat ett 60-tal personer och materialet sammanställs i en studie.

Man har konstaterat att det är viktigt med kök nära verksamheterna, särskilt på äldreboenden. Detta är något som måste planeras in vid ny- och tillbyggen. Därför har man startat en lokalsamverkan så att kök planeras samtidigt som övriga delar i nybyggnationerna. Man ser över möjligheten för ett nytt "äldre kök" på Skottsundsbacken.

På gång just nu är ett större samverkansprojekt med socialtjänsten då flera professioner blir inblandade i kosten. Det handlar också om att se över kostombudens roll. Man kommer också titta på om måltider kan ta plats på Träffpunkterna.

Vision om morgondagens måltider för äldre - Maten lagas nära äldre, fokus på måltidsordning, göra måltiden en höjdpunkt på dagen, skapa måltidsglädje, arbeta med "smaker vi minns", skapa aptitretare inför måltider, att det blir fler rätter för högre energintag.

Det är också nödvändigt att se över hur måltidsrummen är utformade. Det är viktigt att de blir rofyllda och att det finns möjlighet att kunna välja att sitta själv eller tillsammans med andra. Proteinbrist hos äldre vanligt i Sverige och det kommer bli allt viktigare med olika typer av mellanmål för att få i sig den energi man behöver. Att göra vackra upplägg ökar också aptiten. Att sätta guldkant på tillvaron. Särskilda menyer ett antal dagar som ska uppmärksammas – t ex påsk, nyår, surströmming, vegetariskt

Produktion av mat till äldreboenden sker mån-fre men den äts i veckans alla dagar. Större bleck med mat levereras och sedan värmer personalen dessa och hanterar alla tillbehör som sallad mm.

Fråga ställs om man som anhörig kan äta tillsammans med sin släkting på äldreboendet. *Eva svarar* att det är olika beroende på boende. Oftast är det den ekonomiska delen som är svår att lösa och det görs på olika sätt. Vissa boenden beställer fler portioner och sedan tar man in en slant för maten, på vissa ställen bjuder man de anhöriga. Det finns en plan på att införa swishbetalning.

Fråga ställs om möjligheten för seniorrestauranger att ha öppet på helger. *Eva svarar* att just nu är det mån-fre. I Matfors har man testat att ha öppet, men bara för de som bor i huset. Allégårdens restaurang har varit öppen lördagar men man har valt att stänga på för få gäster.

Fråga ställs om näringsdryck kan vara ett komplement till maten om någon person inte äter så bra och därför inte får i sig all näring. *Eva svarar* att det ska finnas på äldreboenden och brukare kan få sådan dryck om hälsovården har beordrat detta. Det är dock viktigt att bevaka risker för undernäring. Tyvärr finns ingen dietist inom kommunen, men boendena har kontakt med dietister inom Landstinget.

Fråga ställs om det byggts nytt kök på Granlunda. *Eva svarar* nej, tyvärr finns inga tillagningskök på de nya boendena.

7. Ombyggnationen av Navet – hållplats Stenstan

Byggledare **Daniel Jonsson** är inbjuden för att informera om nya Hållplats Stenstan. Han visar en ritning över hur ”nya Navet” ska se ut. De flesta busshållplatserna flyttar upp på Esplanaden (mellan Ica Esplanad och Pressbyrån). Bussarna kommer inte stå stilla och vänta på avgång lika länge som tidigare, vilket leder till bättre flöde av människor som väntar. Bussar som kommer från resecentrum går via hållplats Sundsvall. Det kommer bli markvärme fasad till fasad och en yta med tak i mitten. Ny biljettförsäljningslokal byggs i lokalen där det tidigare låg en kinarestaurang. Plan finns att 2020 riva den gamla byggnaden på Navet samt anlägga en allé vid Sjögatan ovanför parkeringen vid magasinsbyggnaderna.

Det kommer såklart bli rörigt vid ombyggnationen men det finns en plan för omflyttning av busshållplatserna.

Daniel visar gestaltungsprogrammet och bilder på den takade ytan mellan körfälten. Det kommer också bli väderskydd vid hållplatserna, 4 stora och 4 mindre.

Fråga ställs om vad som händer med den gamla delen av Navet. *Daniel svarar* att det inte är klart hur det ska bli. Troligen blir det någon form av grönyta.

Fråga ställs om det är lämpligt att lägga en busshållplats precis vid Systembolaget på Sjögatan. Risken är väl stor att det blir många missbrukare som hänger där som inte ska med bussen? Daniel svarar att man har tänkt på detta och därför kommer det inte finnas någon bänk där att man kan sitta.

Fråga ställs om det blir färre antal parkeringar vid Sjögatan. *Daniel svarar* att det försvinner ett antal parkeringar till fördel för planteringar. Han poängterar att det kommer bli viktigt att få till en bra trafiklösning så att bussar, bilar och gående kan samsas i magasinsområdet.

Fråga ställs om vad som planeras för ytan nere vid ån där landsbygdstrafiken utgår ifrån nu. *Daniel svarar* att i närtid ska kajen renoveras och ytan kommer då spärras av. Sedan kommer ytan nyttjas till annat och eventuellt kan det bli hus där. Åsa Ulander informerar om att kultur- och fritidsförvaltningen är intresserade av att nyttja ytan för att kunna knyta ihop området mot Kulturmagasinet.

8. Utvärdering av KPR – innevarande mandatperiod

Ordföranden ställer öppen fråga om hur ledamöterna har upplevt arbetet i kommunala pensionärsrådet sedan det organiserades under kommunstyrelsen. Nedan är inspel och synpunkter från ledamöterna som svar på frågan:

Vad har varit bra? – Flera ledamöter uttrycker att det är ett fantastiskt forum och att det ges bra information. Det har varit bra sammanhållning inom gruppen och man har kommit bra överens och försökt hitta lösningar i gruppen. Uttrycks en stolthet över det jobb som gjorts. Det känns att rådet ”kommit upp” i hierarkin nu när det hör till kommunstyrelsen. Känns bra att det gjordes en gemensam KPR-skrivelse 2017 till kommunala politiker och tjänstemän med uppmaning från pensionärsrepresentanterna att dessa i högre utsträckning bör lyssnas på. Förmötena har varit bra, men tyvärr deltar få personer. Kommunsekreterare Caroline ges stor eloge för bra protokoll. Någon uttrycker att dessa är så innehållsrika att hen uppmanar andra personer att gå ut på hemsidan och läsa dessa.

Vad kan bli bättre? – Önskemål om att rådet ska få komma in tidigare i kommunala processer. Ett exempel på detta är arbetet med nytt resecentrum där rådet har kunnat ge inspel tidigare i planeringsprocessen. Politiken kan bättre signalera att ärenden som i stor utsträckning rör äldre ska upp till beslut. Bör ge uppmaning till nya ledamöter att läsa på arbetsordningen för att förstå vad rådet har för uppgift. Att tydligare formulera frågor och önskemål från förmötena så att föredraganden kan ge mer uttömmande svar.

9. Övriga frågor

Rapportering från dialogträff på Allégården

Ordföranden Jonas ger en kort rapport från dialogträffen där 23 personer deltog. Han berättar att det blev en hel del detaljfrågor kopplat till Allégården, bl a att restaurangen inte är öppen på helgerna, önskan om bättre TV-utbud, mer underhållning (utöver kyrkans initiativ) och gärna filmvisning. Man saknar anslagstavla och boenderåd och det är svårt att få tag på Drakfastigheter. Andra frågor som togs upp var att det saknas en Träffpunkt i centrala Sundsvall samt att man vill ha uppsökande verksamheter till de som fyllt 75 år. Önskemål om ett seniorcafé på Kulturmagasinet. Äldrerestaurangerna bör även ha öppet på helger.

Fråga ställs om hur de som deltagit i dialogträffarna upplever dessa. Ordföranden menar att det tyvärr har varit övervägande antal detaljfrågor som specifikt är kopplat till de servicehus där träffarna har varit. Meningen med träffarna är att få möjlighet att diskutera allmänna kommunala äldre frågor. Därför känner han att det ur den synvinkeln fungerade bäst i Matfors, då det kom fram mer allmänna äldre frågor. Anders Nylin anser att det har varit viktigt att komma ut i kommunen för att prata om dessa frågor och att det är viktigt att fortsätta med träffarna.

Seniordagen

Wathier Svelander informerar kort om seniordagen som går av stapeln den 9 oktober i Kulturmagasinet. Programmet är nu klart. KPR har även i år fått en bra utställningsplats. Fyra personer från KPR medverkar mellan kl 10-14. Linnéa Kjellman kan samordna deltagandet även detta år. Caroline fixar namnbrickor, beställer nya uppdaterade broschyrer och försöker hitta något annat att bjuda på som t ex godis och reflexer.

Nästa KPR-sammanträde

Önskemål om att få information om kollektivtrafiken på nästa KPR i nov. Det gäller då återkoppling kring utrop och skyltning på bussarna och om säkerhet kopplat till kraftiga inbromsningar mm.

Förmöte för pensionärsrepresentanterna är inplanerat till den **6 november**. Caroline bokar lokal.

Nästa sammanträde och stormöte:

Datum: 16 november 2018 (stormöte)

Tid: 09.00 - ca 12.00

Plats: Kommunfullmäktigesalen, kommunhuset

Justeras

Jonas Väst
Ordförande

Berit Andersson
Justerare

Caroline Grafström
Sekreterare